

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-04-19

Diarienummer N609-1905/22

Handläggare:

Jenny Hagelberg

E-post: jenny.hagelberg@grundskola.goteborg.se

Yttrande över stadsrevisionens granskning av grundskolenämnden 2022

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

Grundskolenämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2023-04-19, som sitt yttrande till stadsrevisionen.

Sammanfattning

Stadsrevisionen har avslutat granskningen av grundskolenämnden avseende verksamhetsåret 2022. Stadsrevisionen lämnar rekommendationer inom flera områden och riktar även kritik i form av en anmärkning mot grundskolenämnden. Det eftersom revisionen bedömer att det finns allvarliga brister inom grundsärskolan. Nämnden ska vidta lämpliga åtgärder med anledning av de rekommendationer revisionen angett och redovisa dessa i ett yttrande till stadsrevisionen senast den 21 juni 2023.

Grundskolenämnden har redan beslutat om åtgärder utifrån rekommendationer i följande tidigare granskningar:

1. *Yttrande till stadsrevisionen avseende rekommendationer i granskningsrapport om konsultanvändning, § 62 N609-1129/22.*
2. *Yttrande över stadsrevisionens granskning av måloppfyllelse för elever med intellektuell funktionsnedsättning, § 75 N609-5169/22.*

Bedömning ur ekonomisk dimension

De åtgärder som förvaltningen vidtar med anledning av revisionens rekommendationer medför inte, utifrån förvaltningen som helhet, några större kostnadsökningar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Nämndens redovisning utifrån revisionens kritik och rekommendationer har inte direkt bäring på den sociala dimensionen. Ett fungerande kvalitetsarbete är avgörande för att kunna främja alla barns och elevers utveckling och lärande. Att nämnden följer upp att kvalitetsarbetet utvecklas och att åtgärderna får avsedd effekt kan därmed påverka den sociala dimensionen.

Samverkan

Information på facklig samverkansgrupp (FSG) 12 juni 2023.

Bilagor

1. Revisionsberättelse 2022 för grundskolenämnden
2. Grundskolenämndens yttrande över rekommendationer i granskningsrapport om konsultanvändning, 2023-03-21
3. Grundskolenämndens yttrande gällande stadsrevisionens granskning av måluppfyllelse för elever med intellektuell funktionsnedsättning, 2023-04-04
4. Granskning av informationssäkerhet i skolsystemet IST Administration

Ärendet

Grundskolenämnden ska redovisa planerade och genomförda åtgärder med anledning av stadsrevisionens kritik och rekommendationer i revisionsredogörelsen för verksamhetsåret 2022. Yttrandet ska skickas till stadsrevisionen senast den 21 juni 2023.

Beskrivning av ärendet

Revisorernas uppdrag är att pröva om nämnden sköter verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om nämndens interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen av verksamhetsåret 2022 omfattar:

- Grundläggande granskning
- Garanterad undervisningstid
- Måluppfyllelse för elever med intellektuell funktionsnedsättning
- Granskning av konsultanvändning
- Granskning av informationssäkerhet
- Uppföljande granskning av tidigare rekommendationer

Stadsrevisionen lämnar rekommendationer inom flera områden och riktar även kritik i form av en anmärkning mot grundskolenämnden eftersom revisionen bedömer att det finns allvarliga brister inom grundsärskolan. Nämnden har sedan tidigare yttrat sig angående kritik och rekommendationer efter granskning om måluppfyllelse för elever med intellektuell funktionsnedsättning samt rekommendation efter granskning om konsultanvändning (grundskolenämnden 2023-03-21 §62 och 2023-04-04 §75) Förvaltningen beskriver pågående och planerade åtgärder avseende resterande rekommendationer på följande sidor.

I övrigt bedömer stadsrevisionen att nämnden har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig

Sammanställning av rekommendationer och kritik

Område	Rekommendation
1. Grundläggande granskning	Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa den interna kontrollen över beslut som fattas på delegation. I det ingår att säkerställa att ordförandebeslut anmäls till nästkommande sammanträde.
2. Garanterad undervisningstid	Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att stärka sin interna styrning och kontroll av undervisningstiden. Detta för att kunna säkerställa att elevers faktiskt genomförda undervisningstid når upp till minst den garanterade undervisningstiden.

Område	Rekommendation
3. Måluppfyllelse för elever med intellektuell funktionsnedsättning	Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att eleverna i grundsärskolan får den undervisning de har rätt till. Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att eleverna i grundsärskolan som har behov av extra anpassningar och särskilt stöd får det. Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att grundsärskoleelevernas individuella utvecklingsplaner uppfyller kraven enligt skolförfattningarna. Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att skolförfattningarnas bestämmelser angående betyg, betygskataloger och intyg följs i grundsärskolan. Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att alla elevers kunskapsresultat i grundsärskolan följs upp, både på huvudmannan- och enhetsnivå.
4. Konsultanvändning	Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att avrop från ramavtal avseende inhyrning av personal dokumenteras och sparas. Av dokumentationen ska det framgå hur rangordningen har följts.
5. Informations-säkerhet	Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att etablera en organisation med tydlig roll-, ansvars- och befogenhetsfördelning i informationssäkerhetsarbetet kring IST Administration. I detta ingår även att etablera och bemanna den förvaltningsorganisation som förutsätts i avtalet med leverantören av IST Administration. Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att besluta om ett regelverk för hanteringen av behörigheter i IST Administration. Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att regelbundet genomföra efterlevnadskontroller av leverantörens arbete med säkerhetsmonitorering. Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att de av leverantören gjorda säkerhetskopiorna är möjliga att återläsa.
6. Intern kontroll i redovisningsrutiner (uppföljning av tidigare rekommendation)	Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att samtliga arbetstagare i förvaltningen har anställningsavtal och att dessa förvaras på angiven plats. (Rekommendationen lämnades år 2021.)
7. Rutiner för klagomåls-hantering (uppföljning av tidigare rekommendation)	Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att klagomål dokumenteras enligt gällande regelverk. (Rekommendationen lämnades år 2021. Ingen uppföljning gjordes år 2022.)

Nämndens yttrande

Nämnden lägger stor vikt vid de granskningar som revisionen utför och använder dess resultat och rekommendationer som stöd i utvecklingsarbete och intern kontroll. Nedan beskrivs hur nämnden förhåller sig till revisionens rekommendationer och vilka eventuella åtgärder som rekommendationerna föranleder.

1. Stadsrevisionens rekommendationer gällande grundläggande granskning

Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa den interna kontrollen över beslut som fattas på delegation. I det ingår att säkerställa att ordförandebeslut anmäls till nästkommande sammanträde.

Åtgärder för att säkerställa kontroll över delegationsbeslut

Under 2022 stärkte förvaltningen sin bemanning för nämnd- och ärendehantering. I samband med detta ändrades även rutinen för ordförandebeslut så att samtliga beslut ska gå via nämndsekreterarfunktionen för att säkerställa korrekt hantering. Angående övriga delegationsbeslut har ett digitalt formulär tagits fram för att underlätta anmälan och information har gått ut bland annat på intranätet och i chefsbrev.

Grundskolenämnden har en rutin för granskning av anmälda delegationsbeslut. I årets interna kontroll kommer ett moment läggas till för att kontrollera om delegationsbeslut fattats utan att anmälas. Prioriterat i denna kontroll kommer vara de beslut som identifierats i tidigare granskningar eller kontroller samt beslut där delegationsordningen ändrats under föregående år.

2. Stadsrevisionens rekommendationer gällande garanterad undervisningstid

Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att stärka sin interna styrning och kontroll av undervisningstiden. Detta för att kunna säkerställa att elevers faktiskt genomförda undervisningstid når upp till minst den garanterade undervisningstiden.

Åtgärder för att säkerställa elevers undervisningstid

Förvaltningen har stor tillit till skolornas följsamhet mot de ramar som timplanen ger för att garantera alla elever den undervisningstid de har rätt till. Det är dock många funktioner och system som behöver samordnas för att planering, genomförande och uppföljning av den garanterade undervisningstiden ska fungera. Förvaltningen kan av den anledningen behöva tillgängliggöra stöd och vägledning för att säkra och förenkla den lokala tillämpningen.

I grundskolenämndens yttrande med anledning av stadsrevisionens kritik mot nämndens styrning och kontroll av arbetet för måluppfyllelse för elever med intellektuell funktionsnedsättning, bilaga 3 grundskolenämnden 2023-04-04 §75, anges ett antal åtgärder för att säkra elevernas garanterade undervisningstid med särskild hänsyn till anpassad grundskola. Liknande insatser kommer att vidtas för att säkra en korrekt tillämpning av gällande timplan för grundskolan så att elever får sin garanterade undervisningstid.

Planerade åtgärder är informationsinsatser till rektorer, biträdande rektorer och skoladministratörer som förtydligar gällande regelverk och tillämpning av den garanterade undervisningstiden för att möta identifierade brister, till exempel gällande blockläsning, kompensation för inställda lektioner samt elevens och skolans val.

Informationsinsatserna innefattar utbildningsinsatser till berörda målgrupper om viktiga moment i de verksamhetssystem som måste vara korrekt uppsatta för att schemaläggning och närvaroregistrering ska fungera. Skoladministratörer är en nyckelfunktion i detta sammanhang. Det pågår ett utvecklingsarbete i förvaltningen i syfte att stärka kompetensförsörjningen avseende skoladministratörer vilket bör gynna de administrativa processer som har bäring på planering, genomförande och uppföljning av den garanterade undervisningstiden.

Nämndens samlade riskbild 2024 kommer att innefatta uppföljning och granskning av såväl planering och utfall av den garanterade undervisningstiden i grundskola som anpassad grundskola. Beroende på vad uppföljningen visar kan ytterligare åtgärder bli aktuella framgent.

3. Stadsrevisionens rekommendationer gällande måluppfyllelse för elever med intellektuell funktionsnedsättning

- a. Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att eleverna i grundsärskolan får den undervisning de har rätt till.*
- b. Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att eleverna i grundsärskolan som har behov av extra anpassningar och särskilt stöd får det.*
- c. Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att grundskoleelevernas individuella utvecklingsplaner uppfyller kraven enligt skolförfattningarna.*
- d. Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att skolförfattningarnas bestämmelser angående betyg, betygskataloger och intyg följs i grundsärskolan.*
- e. Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att alla elevers kunskapsresultat i grundsärskolan följs upp, både på huvudmanna- och en-hetsnivå.*

Åtgärder för att säkerställa undervisning för elever med intellektuell funktionsnedsättning

Se bilaga 3, grundskolenämndens yttrande gällande stadsrevisionens granskning av måluppfyllelse för elever med intellektuell funktionsnedsättning, 2023-04-04.

4. Stadsrevisionens rekommendationer gällande konsultanvändning

Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att avrop från ramavtal avseende inhyrning av personal dokumenteras och sparas. Av dokumentationen ska det framgå hur rangordningen har följts.

Åtgärder för att säkerställa att inhyrning av personal sker korrekt

Se bilaga 2, grundskolenämndens yttrande över rekommendationer i granskningsrapport om konsultanvändning, 2023-03-21.

5. Stadsrevisionens rekommendationer gällande Informationssäkerhet

Stadsrevisionen har funnit ett antal brister och förbättringsområden i hanteringen av informationssäkerhetsarbetet med IST Administration. Revisionen har lämnat fyra rekommendationer till grundskolenämnden i revisionsberättelsen för 2022.

- a. *Stadsrevisionen rekommenderar utbildningsnämnden och grundskolenämnden att etablera en organisation med tydlig roll-, ansvars- och befogenhetsfördelning i informationssäkerhetsarbetet kring IST Administration. I detta ingår även att etablera och bemanna den förvaltningsorganisation som förutsätts i avtalet med leverantören av IST Administration.*
- b. *Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att besluta om ett regelverk för hanteringen av behörigheter i IST Administration.*
- c. *Stadsrevisionen rekommenderar utbildningsnämnden och grundskolenämnden att regelbundet genomföra efterlevnadskontroller av leverantörens arbete med säkerhetsmonitorering.*
- d. *Stadsrevisionen rekommenderar utbildningsnämnden och grundskolenämnden att säkerställa att de av leverantören gjorda säkerhetskopiorna är möjliga att återläsa.*

Rekommendationerna bygger på revisionens rapport Granskning av informationssäkerhet i skolsystemet IST Administration, där både grundskolenämnden och utbildningsnämnden ingår. De rekommendationer som lämnas i rapporten och i revisionsberättelsen är samma och därför samordnas nämndens redogörelse här i ett svar.

Åtgärder för att säkerställa informationssäkerhet i IST administration

a. Organisation med tydlig roll-, ansvars- och befogenhetsfördelning i informationssäkerhetsarbetet kring IST Administration

Den 1 augusti 2022 övergick verksamhetsspecifika tjänster från Intraservice till grundskoleförvaltningen. Projektet för nytt elevadministrativt system har i etapper överlämnats till den nya förvaltningsorganisationen. Förvaltningen har successivt arbetat med mottagande och organisation för IST Administration och nu är en förvaltningsorganisation etablerad. En tydlig förvaltningsorganisation är en förutsättning för att kunna uppfylla revisionens övriga rekommendationer för informationssäkerheten i IST Administration.

Det pågår ett arbete med att ta fram en handlingsplan för förvaltningsorganisationens informationssäkerhetsarbete med IST och det finns sedan tidigare en förvaltningsplan. De roller som omfattas av handlingsplanen är systemförvaltare, systemägare för IST, informationsägare och informationssäkerhetssamordnare. Förvaltningsplanen innefattar följande tre olika nivåer för det systematiska utvecklingsarbetet för IST Administration:

- operativ nivå som hanterar ärenden,
- taktisk nivå som hanterar utvecklingsbehov, samt
- strategisk nivå som hanterar besluts- och avtalsfrågor.

I förvaltningsplanen för IST Administration finns en beskrivning av en årlig leverantörskontroll som grundskoleförvaltningen kommer att utföra av leverantörens informationssäkerhet i systemet. Frågor rörande kontinuitetsplanering ingår som en punkt i leverantörskontrollen av IST Administration. Vid tiden för revisionens kontroll

saknades en aktuell, dokumenterad och beslutad kontinuitetsplan för IST Administration. Arbetet med att ta fram en kontinuitetsplan pågår fortfarande.

b. Regelverk för behörighetshantering

Vid genomförandet av granskningen hade förvaltningen rutiner och hanteringsanvisningar på plats. Dessa kommer nu att förtydligas i ett styrande dokument som kommer att fastställas inför höstterminen 2023.

c. Efterlevnadskontroller av leverantörens arbete med säkerhetsmonitorering.

En av de aktiviteter som identifierats och som har påbörjats i handlingsplanen är att genomföra systematiska leverantörskontroller. I denna aktivitet ingår kontroll av leverantörens säkerhetsmonitorering och loggning för att säkerställa att informationssäkerhetskrav efterlevs.

Förvaltningen har nu säkerställt att IST Administration uppfyller krav på certifiering enligt ISO 27001 och därmed uppfyller krav för säkerhetsmonitorering.

d. Möjlighet att återläsa säkerhetskopior

Ansvar för att hantera säkerhetsmonitorering och loggning av säkerhetsrelevanta händelser ligger enligt tecknat avtal hos leverantören av IST Administration. Kontroll av att säkerhetskopiorna är möjliga att återläsa ingår som en punkt i den återkommande leverantörskontrollen av IST Administration som förvaltningen ska genomföra.

Sammanfattning av åtgärder för att säkerställa informationssäkerhet i IST Administration

Förvaltningen bedömer att det nu finns en etablerad organisation med tydlig roll-, ansvars- och befogenhetsfördelning i informationssäkerhetsarbetet kring IST Administration. Förvaltningen kommer att följa upp handlingsplan och förvaltningsplan i en årlig rapport och planerar att rapportera om detta som del i nämndens ordinarie uppföljningsprocess. Förvaltning och nämnd behöver fortsatt följa upp att planerade åtgärder genomförs som del i den interna kontrollen samt bevaka om uppföljning av informationssäkerheten i IST Administration visar på fortsatta risker. Uppföljning av åtgärder inom den interna kontrollen sker bland annat att inom ramen för nämndens samlade riskbild.

5. Intern kontroll i redovisningsrutiner

Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att samtliga arbetstagare i förvaltningen har anställningsavtal och att dessa förvaras på angiven plats. (Rekommendationen lämnades år 2021.)

Åtgärder för att säkerställa intern kontroll av anställningsrutiner

Förvaltningen har sedan 2022 stegvis utvecklat den interna kontrollen av grundläggande anställningsrutiner. Månatligen utförs stickprov på tio procent av de anställningar som gjorts tre månader innan kontrollmånaden. Vid stickprovskontrollen kontrolleras att anställningsavtal har upprättats och skickats in till förvaltningens gemensamma mellanarkiv samt att registrering av uppvisat utdrag från belastningsregistrerat har gjorts i personalsystemet.

Återkommande information om förvaltningens anställningsrutiner och internkontroll har getts i förvaltningens administrativa nätverksträffar och i förvaltningens nyhetsbrev till

chefer och administratörer. Förvaltningen bedömer att ovanstående insatser har lett till förbättrad rutin- och regelefterlevnad.

7. Dokumentation av klagomål enligt gällande regelverk

Stadsrevisionen rekommenderar grundskolenämnden att säkerställa att klagomål dokumenteras enligt gällande regelverk. (Rekommendationen lämnades år 2021. Ingen uppföljning gjordes år 2022.)

Åtgärder för att säkerställa dokumentation av klagomål

Förvaltningen har lyft in klagomålshantering som en del av introduktionsprogrammet för nya biträdande rektorer, eftersom det ofta är de som möter föräldrar i första läget. I detta ingår information om förvaltningens mallar för dokumentation. Förvaltningen kommer även att erbjuda fler informationstillfällen till övriga rektorer och biträdande rektorer under kommande läsår. Förvaltningen bedömer att genomförda och planerade insatser kommer att bidra till förbättrad dokumentation och hantering av klagomål.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen delar i stort revisionens bedömning om de rekommendationer som lämnats i revisionsredogörelsen för verksamhetsåret 2022. Nämnden har tidigare identifierat flera av riskområdena i nämndens samlade riskbild och åtgärder pågår därför redan.

Uppföljning av åtgärder och fortsatt utveckling kommer att ske inom ramen för nämndens planering- och uppföljningsprocess, genom delårsuppföljningen samt som del i arbetet med samlad riskbild.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsrevisionen

Göteborgs Stad Grundskoleförvaltningen

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef Styrning och ledning